
Y CYNGOR, 5.03.15

Yn bresennol: Y Cynghorydd Dewi Owen (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Dilwyn Morgan (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Craig ab Iago, Stephen Churchman, Annwen Daniels, Anwen Davies, Lesley Day, Edward Dogan, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Siân Gwenllian, Annwen Hughes, Chris Hughes, John Brynmor Hughes, Jason Humphreys, Peredur Jenkins, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W.Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, John Wynn Jones, Linda Wyn Jones, Sion Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Linda Morgan, Christopher O'Neal, Michael Sol Owen, W.Roy Owen, W.Tudor Owen, Nigel Pickavance, Peter Read, E.Caerwyn Roberts, John Pughe Roberts, Liz Saville Roberts, W.Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R.H.Wyn Williams, Mandy Williams-Davies, Robert J.Wright ac Eurig Wyn.

Hefyd yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Arwyn Thomas (Pennaeth Addysg), Geraint George (Pennaeth Strategol a Gwella), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Rhun ap Iarll (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Arwel E.Jones (Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol), William E.Jones (Uwch Reolwr Cyllid), Geraint Owen (Uwch Reolwr Adnoddau Dynol), Gareth Jones (Uwch Reolwr Cynllunio ac Amgylchedd), Nia Davies (Rheolwr Cynllunio – Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd – Gwynedd a Môn) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Gwen Griffith, Louise Hughes, Aeron Jones a Llywarch Bowen Jones.

Agorwyd y cyfarfod gyda gweddi gan y Cynghorydd John Wynn Jones.

1. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 4 Rhagfyr, 2014 fel rhai cywir.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Cynghorwyd yr aelodau gan y Swyddog Monitro i ddatgan buddiant yn eitem 8 ar y rhaglen (Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2015/16) a gadael y siambr os oedd aelod agos iawn o'u teulu yn cael budd o un o'r cynigion penodol yn yr adroddiad.

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

Tynnwyd sylw hefyd gan y Swyddog Monitro at y ffaith bod yr eitem hon yn effeithio ar yr holl brif swyddogion oedd yn bresennol. Gan hynny, bwriedid ymdrin â'r mater mewn dau ran, sef:-

- (1) Yr holl brif swyddogion, ac eithrio'r Prif Weithredwr, yn datgan buddiant ac yn gadael y siambr drwy gydol y drafodaeth;
- (2) Y Prif Weithredwr yn mynd allan er mwyn rhoi cyfle i'r aelodau godi unrhyw bwyntiau ynglŷn â chyflog y Prif Weithredwr, petai angen.

Datganodd y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwr Corfforaethol, y Pennaeth Cyllid, y Pennaeth Addysg, y Pennaeth Strategol a Gwella a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro fuddiant personol yn yr eitem hon gan fod yr adroddiad yn ymwneud â'u cyflogau.

'Roeddent o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a gadawodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Y Pennaeth Cyllid, y Pennaeth Addysg, y Pennaeth Strategol a Gwella a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro y cyfarfod yn ystod yr holl drafodaeth, a'r Prif Weithredwr yn ystod rhan o'r drafodaeth ar yr eitem.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

(1) Cydymdeimlad

Talwyd teyrnged gan y Cynghorydd Ioan Thomas i'r diweddar Gynghorydd Huw Edwards, cyn-gadeirydd y Cyngor, fu'n cynrychioli Ward Cadnant am flynyddoedd lawer, a chydymdeimlwyd â'i deulu yn eu profedigaeth.

Cydymdeimlwyd â'r canlynol:-

Teuluoedd:-

Mr Isgoed Williams, Trawsfynydd, cyn-aelod o Gyngor Sir Gwynedd;

John Rowlands, nofelydd a beirniad llenyddol;

Dr Meredydd Evans, ffigur amlwg ym mywyd cyhoeddus Cymru fel perfformiwr, arbenigwr ar ganu gwerin ac ymgyrchydd iaith;

Dr John Davies, yr hanesydd a darlledwr.

Nodwyd hefyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am eraill o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliaid yn ddiweddar.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

(2) Llongyfarchiadau

Llongyfarchwyd y Cynghorydd Mair Rowlands ar gyrraedd rhestr fer Cynghorydd Ifanc y Flwyddyn yr LGA.

(3) Nodyn

Nodwyd bod yna ychydig o docynnau ar ôl ar gyfer Cyngerdd Elusennol y Cadeirydd a gynhelid nos Sul, yr 8fed o Fawrth yn y Ganolfan, Porthmadog, gyda'r elw yn mynd at Dŷ Gobaith.

Nodwyd bod Llywodraeth Cymru yn cynnal dwy sesiwn briffio ac ymgysylltu ar y Papur Gwyn, *Diwygio Llywodraeth Leol: Grym i Bobl Leol* yn Venue Cymru, Llandudno, ar ddydd Llun, 16 Mawrth, gydag un sesiwn yn cychwyn am 10.00 o'r gloch y bore a'r llall am 2.00 o'r gloch y prynhawn.

4. CWESTIYNAU

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau yn eu cyfarfodydd grwpiau ar fore'r Cyngor.)

Cwestiwn gan y Cyngorydd Alwyn Gruffydd

“Gan fod y cyfnod ymgynghori cyhoeddus ar gynllun adnau'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn mynd rhagddo a fyddai'r deilydd portffolio perthnasol cystal â datgelu sut fydd unrhyw ymatebion ddaw i law yn yr ymgynghoriad yn cael eu hymgorffori yn y Cynllun, a beth fydd tynged y Cynllun pan ddaw'r cyfnod ymgynghorol i ben a'r ymatebion wedi'u hymgorffori'n briodol?”

Ateb gan y Cyngorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio a Rheoleiddio

“Mae'r cwestiwn yn un amserol ac 'rydych i gyd wedi gweld yr ateb. Mae'n bwysig iawn bod ni i gyd yn ymateb i'r cyfnod ymgynghori. Mae'n bwysig iawn bod pawb yn gwybod am y Cynllun Datblygu Lleol ac mae'n egluro beth yw'r cynllun tir ar gyfer y pymtheg mlynedd nesaf.”

Cwestiwn atodol gan y Cyngorydd Alwyn Gruffydd

“Gan mai mabwysiadu'r cynllun mae'r Aelod Cabinet presennol, ydi o yn wirioneddol yn credu bod Cynllun Adnau'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn ateb y diben ac yn addas i bwrpas yn y Wynedd sydd ohoni'r dwthwn hwn er mwyn hybu'r Gymraeg a'n cymunedau bregus?”

Ateb gan y Cyngorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio a Rheoleiddio

“Mae proses y cynllun Datblygu Lleol wedi cychwyn ers 2010. Mae'n broses drylwyr iawn. Mae yna lawer o ymgynghori wedi bod. Mae yna gyfnod ymgynghori wedi bod o'r blaen yn 2013 ac mae yna gyfnod ymgynghori rŵan a hoffwn bwysleisio pa mor bwysig ydyw ein bod ni i gyd yn ymateb i'r ymgynghori. Mae yna gyfleoedd wedi bod i ddinasyddion Gwynedd wneud hynny ac i gynghorau cymuned ac i unigolion ar draws y sir. Felly hoffwn bwysleisio pa mor bwysig ydyw i ni ymateb i'r ymgynghoriad. Mae i fyny i bobl Gwynedd roi eu barn yn y cyfnod ymgynghori yma a byddaf innau yn rhoi fy marn fel llawer i un arall a gobeithiaf y bydd pawb ohonom yn gwneud yr un fath.”

5. DATGANIAD POLISI TÂL AR GYFER 2015/16

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau adroddiad yn argymhell i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2015/16 yn unol ag Adran 38(i) Deddf Lleoliaeth 2011, oedd yn ymgorffori argymhelliad y Cabinet i gynyddu tâl staff y Cyngor sy'n derbyn y cyflog isaf drwy ddileu'r pwynt cyflog isaf o strwythur tâl y Cyngor fel cam pellach tuag at y 'Cyflog Byw'.

Gofynnwyd hefyd i'r Cyngor:-

- (i) Ystyried argymhelliad y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion nad yw'n addas adolygu tâl gwirioneddol Prif Swyddogion yng nghyd-destun lefelau'r meincnodau ar hyn o bryd, yn wyneb yr hinsawdd gyllidol mae'r Cyngor yn ei wynebu, ac effaith hynny ar staff, a bod yr ystyriaeth nesaf yn cael ei roi i ail-raddio tâl gwirioneddol i lefelau meincnod wrth adolygu Polisi Tâl 2016/17, ac yn flynyddol wedi hynny.
- (ii) Gymeradwyo addasiad i Ddatganiad Polisi Tâl 2014/15 yn sgil y ffaith bod y codiad cyflog cenedlaethol ar gyfer Prif Swyddogion wedi'i ôl-ddyddio i'r 1af o Ionawr, 2015.

Rhodddwyd cyfle i'r aelodau gyflwyno sylwadau neu ofyn cwestiynau ar bob agwedd o'r adroddiad, heblaw cyflog y Prif Weithredwr. Yn ystod y drafodaeth:-

- (i) Croesawyd yr adroddiad a llongyfarchwyd y Prif Weithredwr a'r Aelod Cabinet ar eu harweiniad wrth ail-strwythuro uwch reolaeth y Cyngor o fewn y cyd-destun heriol mae'r Cyngor yn ei wynebu.
- (ii) Croesawyd yr awgrym i ddileu'r pwynt cyflog isaf o strwythur tâl y Cyngor fel cam tuag at geisio cyflwyno'r 'Cyflog Byw' fel isafswm tâl a chau'r bwlc rhwng y rhai ar y brig a'r rhai ar yr haen isaf.
- (iii) Holwyd faint o staff y Cyngor sydd ar gytundebau dim oriau a chytunodd y Prif Weithredwr i geisio darganfod y ffigur a'i anfon at yr aelod a gododd y cwestiwn.
- (iv) Gofynnwyd am gyfarwyddyd ynglŷn â phwy i gysylltu â hwy yn dilyn yr ail-strwythuro a sicrhodd y Prif Weithredwr y byddai'r wybodaeth yn ymddangos yn Rhaeadr.

Gadawodd y Prif Weithredwr y siambr fel y gallai'r Cyngor godi unrhyw fater ynglŷn â chyflog y Prif Weithredwr. O ganlyniad, 'roedd yr holl brif swyddogion allan o'r siambr yn ystod y bleidlais ar y mater.

Eglurodd yr Aelod Cabinet Adnoddau nad oedd yna unrhyw argymhelliad i newid cyflog y Prif Weithredwr, a bod hynny'n cyd-fynd â dymuniad y Prif Weithredwr ei hun.

PENDERFYNWYD

- (a) **Cynyddu tâl staff y Cyngor sy'n derbyn y cyflog isaf drwy ddileu'r pwynt cyflog isaf o strwythur tâl y Cyngor.**
- (b) **Mabwysiadu'r Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2015/16 (Atodiad A i'r adroddiad).**
- (c) **Bod yr ystyriaeth nesaf yn cael ei roi i ail-raddio tâl gwirioneddol i lefelau meincnod wrth adolygu Polisi Tâl 2016/17, ac yn flynyddol wedi hynny.**
- (ch) **Cymeradwyo addasiad i Ddatganiad Polisi Tâl 2014/15 yn sgil y ffaith bod y codiad cyflog cenedlaethol ar gyfer Prif Swyddogion wedi'i ôl-ddyddio i'r 1af o Ionawr, 2015.**

6. CYLLIDEB 2015/16

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau adroddiad yn argymhell cyllideb i'r Cyngor ei chymeradwyo ar gyfer 2015/16 ynghyd ag atodiad yn manylu ar yr holl faterion perthnasol sydd angen eu hystyried wrth sefydlu'r gyllideb, ynghyd â'r materion hynny sydd yn dylanwadu ar sefydlu strategaeth ar gyfer y dyfodol.

Mynegwyd pryder bod torri £4.3m oddi ar y gyllideb ysgolion yn mynd i effeithio ar blant drwy arwain at newidiadau i'r cwricwlwm ac i strwythur ac ansawdd addysg y sir a chynigiwyd ac eiliwyd gwelliant i leihau'r toriad o £4.3m i £3.4m, gan ddefnyddio £900,000 o'r balansau i ariannu hynny.

Galwyd am bleidlais gofrestredig ar y gwelliant.

Mewn ymateb i'r gwelliant:-

- (i) Eglurodd yr Aelod Cabinet Adnoddau nad oedd bwriad i dorri £4.3m o'r gyllideb ysgolion yn 2015/16 a bod y targed arbedion i'w gyflawni dros y tair blynedd nesaf. £952,000 fyddai'r arbediad ysgolion yn 2015/16 ac 'roedd y Fforwm Cyllido Ysgolion wedi cytuno i hynny.
- (ii) Rhybuddiodd y Prif Weithredwr rhag defnyddio rhagor o falansau oherwydd, i'r dyfodol, byddai angen y balansau hynny i brynu amser pellach i bontio'r cyfnod pan fydd y Cyngor yn wynebu penderfyniadau anodd dros ben. Nododd hefyd y byddai peidio lleihau'r gyllideb addysg gymaint ag sydd yn y strategaeth bresennol yn golygu torri mwy ar gyllidebau gwasanaethau eraill, ac ni ellid gwneud hynny heb wybod beth fyddai'r goblygiadau i'r gwasanaethau hynny. Ychwanegodd y gellid ail-

ymweld â'r strategaeth ynglŷn ag addysg yr adeg yma'r flwyddyn nesaf pan fydd y dewisiadau a goblygiadau'r dewisiadau hynny yn hysbys.

- (iii) Eglurodd y Pennaeth Addysg y byddai'r toriad o £952,000 yn arwain at beth cynnydd yn y gymhareb athro-disgybl yn y cynradd a'r uwchradd. Eglurodd nad oedd yna dystiolaeth bod yna gyswilt uniongyrchol rhwng safonau addysg ac arian. Y prif elfennau oedd ansawdd yr arweinyddiaeth ac addysgu yn yr ysgolion.

Cynigiwyd ac eiliwyd gwelliant i leihau'r toriad yn y gyllideb ysgolion yn 2015/16 o £952,000 i £600,000, gan ddefnyddio £300,000 o'r balansau i ariannu hynny.

Gan fod un gwelliant wedi'i roi a'i eilio'n barod ar y mater hwn, cafwyd caniatâd y cyfarfod a'r eilydd i dynnu'r gwelliant hwnnw yn ei ôl a chymerodd y gwelliant newydd le'r gwelliant gwreiddiol.

Mewn ymateb i'r gwelliant, pwysleisiodd y Prif Weithredwr nad oedd defnyddio balansau yn ateb parhaus ac y byddai'r gwelliant yn golygu trosglwyddo'r goblygiadau parhaol i wasanaethau eraill heb wybod beth yw goblygiadau hynny. Tynnodd sylw hefyd bod Swyddfa Archwilio Cymru yn nodi (paragraff 8.7 o'r adroddiad) na fyddai fel arfer yn briodol cyllido gwariant rheolaidd o gronfeydd wrth gefn a bod ambell gyngor yn dibynnu gormod ar gronfeydd wrth gefn cyffredinol i ymdrin â diffyg yn y gyllideb, yn hytrach na cheisio mabwysiadu dulliau cynaliadwy.

Yn ystod y drafodaeth ar y gwelliant, nodwyd:-

- (i) Bod angen pwylllo rhag sefydlu cyllideb ar hap.
- (ii) Y byddai peidio gwneud yr arbediad ysgolion yn taro gwasanaethau eraill, megis plant ac oedolion bregus, yn llawer trymach.
- (iii) Bod y gyllideb a'r dyraniad ar gyfer ysgolion yn cwrdd â gofynion y Gweinidog a Llywodraeth Cymru, drwy sicrhau bod yna ychwanegiad i'r gyllideb ysgolion.
- (iv) Bod Gwynedd wedi gwarchod y gyllideb ysgolion ar hyd y blynyddoedd, ac o fabwysiadu'r gyllideb arfaethedig, byddai'r Cyngor hwn yn parhau ymysg y mwyaf hael o ran ariannu addysg yng Nghymru.
- (v) Y byddai defnyddio rhagor o falansau yn rhoi'r Cyngor mewn sefyllfa anodd iawn i'r dyfodol.

Nododd yr Aelod Cabinet Addysg y cafwyd cytundeb yn y Gweithgor Targed Arbedion Ysgolion, sy'n cynnwys prifathrawon uwchradd a chynradd, llywodraethwyr a swyddogion, i'r arbediad o £952,000 yn 2015/16 ynghyd â chytundeb i barhau i edrych sut y gellir cyrraedd y £4.3m dros dair blynedd gyda'r effaith leiaf ar addysg disgyblion.

Galwyd am bleidlais gofrestredig ar y gwelliant.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y gwelliant:-

O blaid: (3) Y Cyngorwyr Gwynfor Edwards, Brian Jones a Sion Jones.

Atal: (0)

Yn erbyn: (65) Y Cyngorwyr Craig ab Iago, Stephen Churchman, Annwen Daniels, Anwen Davies, Lesley Day, Edward Dogan, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Siân Gwenllian, Annwen Hughes, Chris Hughes, John Brynmor Hughes, Peredur Jenkins, Anne Lloyd Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, John Wynn Jones, Linda Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn

Morgan, Linda Morgan, Christopher O'Neal, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W.Roy Owen, W.Tudor Owen, Nigel Pickavance, Peter Read, E.Caerwyn Roberts, John Pughe Roberts, Liz Saville Roberts, W.Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R.H.Wyn Williams, Mandy Williams-Davies, Robert J.Wright ac Eurig Wyn.

Yn ystod y drafodaeth ar weddill yr adroddiad, nodwyd:-

- (i) Yn anffodus, bod toriadau'r Llywodraeth Ganolog a'r lleihad yn y grant gan Lywodraeth Cymru yn golygu nad oedd gan y Cyngor hwn ddewis ond derbyn y gyllideb.
- (ii) Bod Gwynedd yn ardal dlawd ac y dylid ymgyrchu am well setliad i lywodraeth leol yng Nghymru.
- (iii) Bod y Dreth Cyngor yng Ngwynedd wedi cynyddu 30% ers 2008 ac nad oedd neb o'r trigolion wedi derbyn codiad yn eu cyflog sy'n cyfateb i hynny.
- (iv) Bod yna lawer o waith manwl wedi mynd i mewn i sefydlu'r gyllideb a'i bod yn bwysig bod yr holl aelodau yn dangos eu cefnogaeth i'r Aelod Cabinet.

Cynigiwyd ac eiliwyd i fabwysiadu'r gyllideb arfaethedig, a olygai gynnydd o 4.5% yn y Dreth Cyngor.

Nodwyd bod rhaid ystyried y teuluoedd sy'n cael eu gwasgu o ddifri' a chynigiwyd ac eiliwyd gwelliant i gynyddu'r Dreth Gyngor 3.5%.

Mewn ymateb i'r gwelliant, nododd y Prif Weithredwr y byddai cynyddu'r Dreth Cyngor 3.5% yn golygu defnyddio £500,000 yn ychwanegol o falansau ac yn ychwanegu £500,000 o doriadau at yr £15m a wynebir ar hyn o bryd, gan effeithio ar yr union bobl sy'n ddibynnol ar wasanaethau'r Cyngor.

Yn ystod y drafodaeth ar y gwelliant, nodwyd:-

- (i) Ei bod yn anodd iawn ar y bobl hynny sydd ar gyflog isel, ond ddim yn gymwys i dderbyn cymorth tuag at dalu'r dreth.
- (ii) Bod pobl yn gweld eu hunain yn gorfod talu mwy o Dreth Cyngor, ond eto'n derbyn llai o wasanaethau.
- (iii) Bod lefel chwyddiant tua 1% yn unig ar hyn o bryd.
- (iv) Nad yw Llywodraeth Cymru yn deall y gost uwch o ddarparu gwasanaethau mewn ardaloedd gwledig a chytunwyd i gyfeirio'r mater i'r Grŵp Busnes nesaf fel y gall arweinyddion y grwpiau weithio ar y cyd i gyflwyno'r achos i'r Llywodraeth.
- (v) At ei gilydd, bod y Dreth Cyngor yn cyfarch pobl yn ôl eu sefyllfa ariannol ac felly bod y gyllideb arfaethedig a lefel y dreth yn taro'r cydbwysedd cywir ac yn cynorthwyo'r Cyngor i warchod gwasanaethau hanfodol ar gyfer pobl sy'n ddibynnol ar wasanaethau cyhoeddus.
- (vi) Na ellid cyfiawnhau lleihau'r codiad yn y Dreth Cyngor 1% er mwyn cynorthwyo pobl sy'n abl i dalu ar draul pobl dlawd sy'n ddibynnol ar wasanaethau'r Cyngor.
- (vii) Bod yna le i wthio am arbedion ychwanegol.

Pleidleisiwyd ar y gwelliant ac fe ddisgynnodd.

Pleidleisiwyd ar y cynnig gwreiddiol ac fe gariodd.

PENDERFYNWYD

(1) Cymeradwyo'r argymhellion a gyflwynwyd gan y Cabinet, sef:-

- (a) Sefydlu cyllideb o £228,193,060 ar gyfer 2015/16 i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £168,311,990 a chynnydd yn y Dreth Cyngor o 4.5% fyddai'n golygu incwm Treth Cyngor o £57,862,480 gyda'r bwlch sy'n weddill i'w gyllido drwy ddefnyddio £2,018,590 o falansau'r Cyngor.
- (b) Hefyd, sefydlu rhaglen gyfalaf o £19.179m yn 2015/16 a £21.270m yn 2016/17 i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yng nghymal 9.4 o'r atodiad i'r adroddiad.
- (c) Nodi parhad y strategaeth tymor canolig i ymgynghori am y cynigion i ddygymod gyda'r bwlch ariannol sy'n ein hwynebu am y tair blynedd nesaf.
- (2) Nodi fod yr Aelod Cabinet dros Adnoddau, drwy daflen benderfyniad dyddiedig 12 Tachwedd 2014, wedi cymeradwyo cyfrifiad y symiau a ganlyn ar gyfer y flwyddyn 2015/16 yn unol â'r rheoliadau a luniwyd dan Adran 33 (5) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ("Y Ddeddf") :-
- (a) 49,835.48 yw'r swm a gyfrifwyd fel Sylfaen drethiannol Gwynedd yn unol â'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Cyngor) (Cymru) 1995 fel y'i diwygiwyd fel ei sylfaen Dreth Cyngor am y flwyddyn.
- (b) Rhan o ardal y Cyngor – Sylfaen drethiannol Cymuned -

| | | | |
|-------------------------|----------|------------------------|----------|
| Aberdaron | 525.98 | Llanddeiniolen | 1,794.90 |
| Aberdyfi | 931.68 | Llandderfel | 486.08 |
| Abergwyngregyn | 116.15 | Llanegryn | 144.81 |
| Abermaw | 1,093.59 | Llanelltyd | 282.93 |
| Arthog | 614.79 | Llanengan | 1,960.68 |
| Y Bala | 756.08 | Llanfair | 311.38 |
| Bangor | 3,608.02 | Llanfihangel y Pennant | 204.98 |
| Beddgelert | 320.68 | Llanfrothen | 214.50 |
| Betws Garmon | 134.48 | Llangelynnin | 397.91 |
| Bethesda | 1,634.46 | Llangywer | 130.25 |
| Bontnewydd | 430.35 | Llanllechid | 334.79 |
| Botwnnog | 432.68 | Llanllyfni | 1,371.38 |
| Brithdir a Llanfachreth | 398.56 | Llannor | 891.02 |
| Bryncrug | 334.92 | Llanrug | 1,115.40 |
| Buan | 223.33 | Llanuwchllyn | 304.11 |
| Caernarfon | 3,445.11 | Llanwnda | 750.93 |
| Clynnog Fawr | 429.51 | Llanycil | 192.33 |
| Corris | 294.79 | Llanystumdwy | 847.24 |
| Criccieth | 915.96 | Maentwrog | 272.13 |
| Dolbenmaen | 583.37 | Mawddwy | 334.83 |
| Dolgellau | 1,185.48 | Nefyn | 1,378.94 |
| Dyffryn Ardudwy | 800.89 | Pennal | 211.52 |
| Y Felinheli | 1,086.37 | Penrhyndeudraeth | 751.97 |
| Ffestiniog | 1,674.54 | Pentir | 971.32 |
| Y Ganllwyd | 84.72 | Pistyll | 241.12 |
| Harlech | 730.80 | Porthmadog | 1,954.94 |
| Llanaelhaearn | 427.98 | Pwllheli | 1,694.74 |

| | | | |
|------------|--------|-------------|----------|
| Llanbedr | 303.81 | Talsarnau | 308.46 |
| Llanbedrog | 685.55 | Trawsfynydd | 492.27 |
| Llanberis | 763.90 | Tudweiliog | 445.56 |
| Llandwrog | 998.48 | Tywyn | 1,544.18 |
| Llandygai | 962.41 | Waunfawr | 568.46 |

sef y symiau a gyfrifwyd fel symiau Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

- (3) Bod y symiau a ganlyn yn cael eu pennu yn awr gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2015/16 yn unol ag Adrannau 32 i 36 o'r Ddeddf.
- (a) £342,268,670 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(2)(a) i (e) o'r Ddeddf (gwariant gros).
- (b) £114,676,350 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(3)(a) i (c) o'r Ddeddf (incwm).
- (c) £227,592,320 Sef y swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm 3(a) uchod a chyfanswm 3 (b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32 (4) o'r Ddeddf, fel ei ofynion cyllideb ar gyfer y flwyddyn (cyllideb net).
- (ch) £168,052,539 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y byddant yn daladwy yn ystod y flwyddyn i'w gronfa ar gyfer cyfan o'r Dreth Annomestig Genedlaethol a Grant Cynnal Refeniw, llai amcangyfrif o'r gost i'r Cyngor o ryddhad dewisol o'r dreth annomestig a ganiateir.
- (d) £1,194.73 Sef y swm yn 3(c) uchod llai'r swm yn 3 (ch) uchod, y cyfan wedi ei rannu gan y swm a nodir yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 33 (1) o'r Ddeddf, sef swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn (treth Gyngor Gwynedd a threth gyfartalog cynghorau cymuned).
- (dd) £1,677,300 Sef cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34 (1) o'r Ddeddf (praeseptau'r cynghorau cymuned).
- (e) £1,161.07 Sef y swm yn 3 (d) uchod llai'r canlyniad a geir wrth rannu'r swm yn 3 (dd) uchod â'r swm yn 2 (a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(2) fel swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle nad oes unrhyw eitem arbennig yn berthnasol (Band D ar gyfer treth Gyngor Gwynedd yn unig).
- (f) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor -

| | | | |
|----------------|----------|----------------|----------|
| Aberdaron | 1,176.28 | Llanddeiniolen | 1,168.31 |
| Aberdyfi | 1,186.12 | Llandderfel | 1,175.27 |
| Abergwyngregyn | 1,178.29 | Llanegryn | 1,188.69 |

| | | | |
|-------------------------|----------|------------------------|----------|
| Abermaw | 1,199.26 | Llanelltyd | 1,184.04 |
| Arthog | 1,174.90 | Llanengan | 1,184.02 |
| Y Bala | 1,182.89 | Llanfair | 1,183.55 |
| Bangor | 1,249.47 | Llanfihangel y Pennant | 1,184.27 |
| Beddgelert | 1,185.99 | Llanfrothen | 1,182.52 |
| Betws Garmon | 1,170.74 | Llangelynnin | 1,176.15 |
| Bethesda | 1,193.80 | Llangywer | 1,191.78 |
| Bontnewydd | 1,194.76 | Llanllechid | 1,178.99 |
| Botwnnog | 1,171.47 | Llanllyfni | 1,189.10 |
| Brithdir a Llanfachreth | 1,176.12 | Llannor | 1,176.96 |
| Bryncrug | 1,182.00 | Llanrug | 1,182.59 |
| Buan | 1,177.86 | Llanuwchllyn | 1,190.01 |
| Caernarfon | 1,217.01 | Llanwnda | 1,185.31 |
| Clynnog Fawr | 1,179.70 | Llanycil | 1,178.23 |
| Corris | 1,180.65 | Llanystumdwy | 1,178.77 |
| Criccieth | 1,198.19 | Maentwrog | 1,181.28 |
| Dolbenmaen | 1,178.21 | Mawddwy | 1,176.75 |
| Dolgellau | 1,202.40 | Nefyn | 1,196.74 |
| Dyffryn Ardudwy | 1,186.04 | Pennal | 1,189.44 |
| Y Felinheli | 1,188.68 | Penrhyndeudraeth | 1,206.28 |
| Ffestiniog | 1,217.80 | Pentir | 1,190.81 |
| Y Ganllwyd | 1,196.48 | Pistyll | 1,179.73 |
| Harlech | 1,182.96 | Porthmadog | 1,188.18 |
| Llanaelhaearn | 1,196.12 | Pwllheli | 1,202.08 |
| Llanbedr | 1,193.99 | Talsarnau | 1,193.49 |
| Llanbedrog | 1,184.41 | Trawsfynydd | 1,185.45 |
| Llanberis | 1,185.94 | Tudweiliog | 1,174.09 |
| Llandwrog | 1,197.12 | Tywyn | 1,196.69 |
| Llandygai | 1,181.81 | Waunfawr | 1,182.18 |

sef y symiau a geir trwy ychwanegu symiau'r eitem neu eitemau arbennig sy'n berthnasol i dai annedd yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor y cyfeiriwyd atynt uchod, at y swm a geir yn 3 (e) uchod wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn 2 (b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 34 (3) o'r Ddeddf, fel symiau sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

(ff) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor, y ffigyrau a nodir yn Atodiad 1, sef y symiau a geir trwy luosi'r symiau yn 3 (f) uchod â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau a nodir yn Adran 5 (1) o'r Ddeddf, yn berthnasol i dai annedd a restrir mewn band prisio arbennig wedi'i rannu â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau hynny'n berthnasol i dai a restrir ym mand prisio D, a gyfrifir gan y Cyngor, yn unol ag Adran 36 (1) o'r Ddeddf, yn symiau sydd i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn ar gyfer y categorïau o dai annedd a restrir yn y gwahanol fandiau prisio.

(4) Nodi ar gyfer y flwyddyn 2015/16 fod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi nodi'r symiau a ganlyn mewn praesept a roddwyd i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 o'r Ddeddf ar gyfer pob un o'r categorïau o dai annedd a ddangosir isod:

| Band A | Band B | Band C | Band D | Band E | Band F | Band G | Band H | Band I |
|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| 156.96 | 183.12 | 209.28 | 235.44 | 287.76 | 340.08 | 392.40 | 470.88 | 549.36 |

(5) Wedi pennu'r cyfanswm ym mhob achos o'r symiau 3 (ff) a 4 uchod, bod y Cyngor, yn unol ag Adran 30 (2) o'r Ddeddf trwy hyn, yn pennu'r symiau a nodir yn Atodiad 2 ar gyfer y Dreth Gyngor yn y flwyddyn 2015/2016 ar gyfer pob categori o dai annedd a ddangosir yn yr Atodiad.

7. RHEOLAETH TRYSORLYS – DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS, STRATEGAETH DARPARIAETH LLEIAFSWM REFENIW A STRATEGAETH FUDDSODDIAD FLYNYDDOL AR GYFER 2015/16

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau adroddiad yn gofyn i'r Cyngor fabwysiadu'r strategaethau arfaethedig.

Cadarnhaodd cadeirydd y Pwyllgor Archwilio fod y pwyllgor hwnnw wedi trafod y strategaethau mewn seminar ac mewn cyfarfod pwyllgor ffurfiol, ac yn cefnogi'r argymhellion.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Datganiad Polisi Rheolaeth Trysorlys (Atodiadau A, B a C i'r adroddiad), Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys a'r Strategaeth Buddsoddi Flynyddol am 2015/16 (Atodiad CH), Y Dangosyddion Darbodus (Atodiad D), y Datganiad Darpariaeth Lleiafswm Refeniw (Atodiad DD) a'r trefniant uno gyda'r Gronfa Bensiwn ar gyfer buddsoddi llif arian dyddiol.

8. Y CYFANSODDIAD

8(a) NEWIDIADAU ARFAETHEDIG I'R CYFANSODDIAD YN DILYN Y DDEDDF PENSIYNAU GWASANAETH CYHOEDDUS 2013 A'R RHEOLIADAU CYNLLUN PENSIWN LLYWODRAETH LEOL (DIWYGIAD) (LLYWODRAETHU) 2015

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau a'r Pennaeth Cyllid:-

- (1) adroddiad yn argymhell i'r Cyngor adolygu'r adrannau o'r Cyfansoddiad sydd yn perthyn i'r Gronfa Bensiwn Llywodraeth Leol er mwyn sicrhau bod y Cyngor, fel yr Awdurdod Gweinyddol ar gyfer Cronfa Bensiwn Llywodraeth Leol Gwynedd, yn cydymffurfio gyda gofynion y Ddeddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Diwygiad) (Llywodraethu) 2015 ynglŷn â sefydlu Bwrdd Pensiwn Lleol.
- (2) adroddiad atodedig i'r Pwyllgor Archwilio ar 17 Chwefror yn sefydlu'r cefndir a'r manylion.

Cadarnhaodd cadeirydd y Pwyllgor Archwilio fod y pwyllgor hwnnw yn cyd-fynd â'r argymhellion.

Diolchwyd i'r swyddogion a'r aelodau fu ynghlwm â'r Gronfa Bensiwn a mynegwyd parodrwydd y Pwyllgor Pensiynau i gydweithio gyda'r Bwrdd newydd.

PENDERFYNWYD

- (a) Addasu'r adrannau o'r Cyfansoddiad sydd yn perthyn i'r Gronfa Bensiwn Llywodraeth Leol, er mwyn sicrhau bod y Cyngor, fel Awdurdod Gweinyddol ar gyfer Cynllun Pensiwn Lleol Gwynedd, yn cydymffurfio gyda'r Ddeddf

Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Diwygiad) (Llywodraethu) 2015.

- (b) Sefydlu Bwrdd Pensiwn Cronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â'r adroddiad ar sail y Cylch Gorchwyl a Llywodraethu gyda hawl dirprwyedig i'r Pennaeth Cyllid, mewn ymgynghoriad â Phennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, i wneud mân addasiadau i drefniadau llywodraethu'r Bwrdd Pensiynau Lleol pe cyfyd yr angen.**

8(b) DIWYGIADAU CYFANSODDIAD

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad, er gwybodaeth, ar addasiadau i'r Cyfansoddiad:-

- (1) yn sgil ail-drefnu Portffolios yr Aelodau Cabinet ym mis Ionawr, ac
- (2) er sicrhau eglurder ynglŷn â chyfnodau rhybudd.

Yn ystod y drafodaeth:-

- (i) Croesawyd y ffaith bod yna ferched wedi'u penodi i'r Cabinet a nododd yr Arweinydd ei fod wedi ceisio cael mwy o bobl ifanc arno hefyd, fel bod yr aelodaeth yn adlewyrchiad gwell o boblogaeth y sir.
- (ii) Mynegwyd anfodlonrwydd mai un blaid yn unig a gynrychiolir ar y Cabinet a bod hynny'n gwbl annemocrataidd gan nad oes gan y blaid honno fwyafrif ar y Cyngor. Mewn ymateb, nododd yr Arweinydd ei fod yn agored ei feddwl o ran pa aelodau ddylai fod ar y Cabinet ac y byddai'n annog unrhyw aelod sy'n teimlo bod ganddo gyfraniad i'w wneud i gysylltu ag ef. Ychwanegodd y Swyddog Monitro fod y drefn Arweinydd a Chabinet a weithredir yng Ngwynedd yn golygu mai mater i'r Arweinydd yw penodi Cabinet a bod hynny'n cael ei adlewyrchu yn y Cyfansoddiad.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

9. STRATEGAETH IAITH HUNANIAITH

Derbyniwyd cyflwyniad ar Strategaeth Iaith Hunaniaith. Gosodwyd y cyd-destun gan yr Aelod Cabinet – Y Gymraeg a rhoddodd y Swyddog Hyrwyddo'r Iaith Gymraeg gyflwyniad ystadegol ar sefyllfa'r Gymraeg yng Ngwynedd gan fanylu ar rôl a phwrpas Hunaniaith a meysydd blaenoriaeth y strategaeth.

Ymatebwyd i gyfres o gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau mewn perthynas â:-

- (i) Dichonoldeb y nod o sicrhau cynnydd o 5% yng nghanran y boblogaeth sydd yn gallu siarad Cymraeg yng Ngwynedd erbyn 2021.
- (ii) Pwysigrwydd cryfhau'r economi er mwyn cryfhau'r iaith.
- (iii) Arafwch i gyrraedd y safonau priodol sy'n ddisgwyliedig gan gyrrff preifat a chyhoeddus a'r angen i Gyngor Gwynedd a'r Pwyllgor Iaith a phwyllgorau eraill sy'n berthnasol i safon yr iaith a chynnydd siaradwyr Cymraeg ar draws Gwynedd berswadio Llywodraeth Cymru, ac yn gyffredinol, fel bod y safonau yn cael eu cyrraedd yn fuan.
- (v) Pwysigrwydd bod yn uchelgeisiol a gosod heriau o ran y Gymraeg.
- (vi) O ran mesur effaith, y syniad o edrych ar yr hyn sy'n digwydd mewn ardaloedd eraill ac mewn gwledydd eraill, ac o bosib' gweithio gyda phrifysgolion.
- (vii) Pwysigrwydd sicrhau bod plant yn sefydlu'r arferiad o ddefnyddio technoleg gwybodaeth trwy gyfrwng y Gymraeg o oedran cynnar iawn.
- (viii) Yr angen i gadw meddyliau agored ynglŷn â'r polisïau sy'n medru hybu a chynnal y Gymraeg, e.e. dylanwad positif y maes tai.

- (ix) Nad un polisi sy'n effeithio ar y Gymraeg, ond bob polisi ar draws y Cyngor a gweddill y sector gyhoeddus yn y sir, ac os am warchod a sicrhau twf yr iaith, bod rhaid i weddill y sector wneud eu cyfraniad hwythau hefyd.
- (x) Pwysigrwydd trafod anghenion tai'r sir i'r dyfodol er mwyn sicrhau bod y mathau cywir o dai yn cael eu hadeiladu.
- (xi) Pwysigrwydd defnydd plant o'r Gymraeg a phryder ynglŷn ag amharoddrwydd rhai rhieni i basio'r Gymraeg ymlaen i'r genhedlaeth nesaf.
- (xii) Cynlluniau ôl 16.
- (xiii) Y syniad o greu Pencampwr Iaith ymhob cymuned drwy Gymru.
- (xiv) Y cyfrifoldeb ar aelodau i wneud defnydd o'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd mewn cyfarfodydd drwy barhau i siarad yn Gymraeg yn hytrach na throi i'r Saesneg.

Nododd yr Aelod Cabinet – Y Gymraeg:-

- (i) Bod cyfrifoldeb ar yr aelodau fel llywodraethwyr i gadw llygaid ar weithrediad y Strategaeth Iaith yn eu hysgolion.
- (ii) Ei fod yn siomedig nad yw pobl ifanc yn gwneud defnydd o gyfryngau cymdeithasol, teledu a radio drwy gyfrwng y Gymraeg.
- (ii) Yr hoffai ddiolch i Sharon Warnes fu'n gyfrifol am wneud llawer o'r gwaith cefndir i sicrhau bod y Strategaeth Iaith wedi gweld golau dydd.

Nodwyd bod Gwynedd yn arloesi o ran y Gymraeg a diolchwyd i'r Aelod Cabinet, y Swyddog Hyrwyddo'r Iaith a Thîm Hunaniaith am eu holl waith ar y gwahanol gynlluniau, yn arbennig y gwaith gyda'r ysgolion ar y Siarter Iaith ac am drefnu nifer o ddigwyddiadau lleol i hyrwyddo'r iaith Gymraeg.

10. CALENDR PWYLLGORAU 2015/16

Cyflwynodd yr Arweinydd galendr ar gyfer dyddiadau cyfarfodydd y Cyngor ar gyfer 2015/16.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Calendr Pwyllgorau ar gyfer 2015/16.

11. CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn adolygu cydbwysedd gwleidyddol y Cyngor.

PENDERFYNWYD mabwysiadu dyraniad seddau ar bwyllgorau'r Cyngor yn unol â'r tabl isod:-

PWYLLGORAU CRAFFU

| | Plaid Cymru | Annibynnol | Llais Gwynedd | Llafur | Democratiaid Rhyddfrydol | Aelod Unigol |
|---------------|-------------|------------|---------------|--------|--------------------------|--------------|
| Corfforaethol | 9 | 4 | 3 | 1 | 1 | |
| Cymunedau | 8 | 4 | 3 | 1 | 1 | 1 |
| Gwasanaethau | 9 | 4 | 3 | 1 | | 1 |
| Archwilio | 9 | 5 | 3 | 1 | | |

PWYLLGORAU ERAILL

| | Plaid Cymru | Annibynnol | Llais Gwynedd | Llafur | Democratiaid Rhyddfrydol | Aelod Unigol |
|--|-------------|------------|---------------|--------|--------------------------|--------------|
| | | | | | | |

| | | | | | | |
|----------------------------|---|---|---|---|---|---|
| Gwasanaethau Democratiaeth | 7 | 4 | 3 | 1 | | |
| laith | 8 | 4 | 3 | | | |
| Cynllunio | 7 | 3 | 3 | 1 | 1 | |
| Trwyddedu Canolog | 7 | 4 | 3 | | | 1 |
| Apelau Cyflogaeth | 3 | 1 | 1 | 1 | | 1 |
| Penodi Prif Swyddogion | 7 | 4 | 2 | 1 | 1 | |

| | | | | | | | |
|----------------|----|----|----|---|---|---|-----|
| Nifer y seddau | 74 | 37 | 27 | 8 | 4 | 4 | 154 |
|----------------|----|----|----|---|---|---|-----|

| | Plaid Cymru | Annibynnol | Llais Gwynedd | Llafur | Democratiaid Rhyddfrydol | Aelod Unigol |
|---------------------------------------|----------------------------|------------|---------------|--------|--------------------------|--------------|
| Pensiynau | 3 | 2 | 1 | | 1 | |
| Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol | 6 | 2 | 2 | 1 | | |
| Cydbwyllgor Addysg Anghenion Arbennig | 3 | 2 | 1 | | | 1 |
| Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd | 4 (3 sedd ac un eilydd) | 2 | 1 | 1 | | |
| CYSAG | 3 | 2 | 2 | | | |

| | | | | | | | |
|-------------------|----|----|----|----|---|---|-----|
| Cyfanswm y Seddau | 93 | 47 | 34 | 10 | 5 | 5 | 194 |
|-------------------|----|----|----|----|---|---|-----|

12. PENODI AELODAU ANNIBYNNOL I'R PWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn gofyn i'r Cyngor ystyried a phenderfynu ar argymhelliad y Panel Ymgynghorol i benodi aelodau annibynnol i'r Pwyllgor Safonau yn sgil y ffaith bod ail dymor swydd dau o'r aelodau annibynnol presennol wedi dod i ben ym mis Chwefror eleni.

Nododd y Swyddog Monitro fod y Panel Ymgynghorol wedi cyfweld saith ymgeisydd yn dilyn proses fanwl a statudol a'u bod yn argymhell i'r Cyngor benodi Jacqueline Hughes o Nantlle, sy'n gweithio i'r Ymddiriedolaeth Iechyd fel Radiolegydd, ond gyda chefnidir Undeb Llafur, a David Wareing o'r Groeslon, sy'n heddwes wedi ymddeol, yn aelodau o'r Pwyllgor Safonau.

Yn ystod y drafodaeth:-

- (i) Awgrymwyd y dylid ysgrifennu at y ddau aelod annibynnol sydd wedi ymddeol o'r Pwyllgor Safonau yn diolch iddynt am eu blynyddoedd o wasanaeth.
- (ii) Mewn ymateb i ymholiad, nododd y Swyddog Monitro nad oedd yr un o'r ddau ymgeisydd yr argymhellid eu penodi ar y Pwyllgor Safonau yn gallu siarad Cymraeg

ac mai un yn unig o'r saith ymgeisydd a gafodd eu cyfweld oedd yn siaradwr Cymraeg. Eglurodd fod yna feini prawf y mae'n rhaid i'r panel eu hystyried wrth benodi i'r Pwyllgor Safonau, ac er y cafwyd trafodaeth fanwl ar falans sgiliau, efallai bod yna waith i'w wneud erbyn y tro nesaf i annog ystod ehangach o ymgeiswyr.

PENDERFYNWYD penodi Jacqueline Hughes a David Wareing yn aelodau annibynnol o'r Pwyllgor Safonau.

13. RHYBUDDION O GYNNIG

- (A) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig a ganlyn gan y Cyngorydd Craig ag Iago, yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, ac fe'i eiliwyd.

“Galwaf ar Gyngor Sir Gwynedd i gefnogi ymgyrch Traws Linc Cymru i ailagor y rheilffordd rhwng Gogledd a De Cymru. Byddai ail-agor y lein yn golygu cryn dipyn o fuddsoddiad ynghyd â'r angen i weithio ar y cyd â phob lefel o Lywodraeth. Byddai'r prosiect hwn yn dod â buddsoddiad i Wynedd a fyddai o fudd mawr i'r economi leol ac i ragolygon economaidd Cymru. Byddai'n sicrhau dewis o drafnidiaeth gynaliadwy i gyflogaeth a thwristiaid. Cynigiau fod Cyngor Gwynedd yn cefnogi astudiaeth ddichonoldeb broffesiynol ac yn cytuno i ysgrifennu at y Gweinidog Edwina Hart a'r Prif Weinidog Carwyn Jones i nodi barn y Cyngor.”

PENDERFYNWYD derbyn y cynnig.

- (B) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig a ganlyn gan y Cyngorydd R.H.Wyn Williams, yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, ac fe'i eiliwyd.

“Rwyf yn galw ar y Cyngor hwn a chynghorau sir eraill trwy Gymru, yn ogystal â Llywodraeth Cymru, i gefnogi galwad i Lywodraeth San Steffan sgrapio'r prosiect Trident er mwyn sicrhau cymdeithas fwy teg trwy flaenoriaethu gwariant ar atal tlodi, gofal, addysg, iechyd a'r economi.”

Yn ystod y drafodaeth, awgrymwyd y dylid ysgrifennu at bob cyngor yng Nghymru yn galw arnynt hwythau i gefnogi'r alwad i Lywodraeth San Steffan sgrapio'r prosiect Trident.

Cynigiwyd ac eiliwyd gwelliant i ychwanegu at y cynnig bod y Cyngor hwn yn ail-gadarnhau ei safiad gwrth-niwclear ac yn tanlinellu'r cynnig hwn drwy ail-danysgrifio ag Awdurdodau Lleol Di-Niwclear a thrwy hynny'n ychwanegu pwysau ar lefel genedlaethol i'r ymgyrch i gael gwared ag arfau niwclear, a bod y gwariant yn dod o'r gyllideb democratiaeth.

Mewn ymateb i'r gwelliant, nodwyd:-

- (i) Bod y Cyngor wedi gwneud penderfyniad yn flaenrol i beidio tanysgrifio â'r gymdeithas hon fel rhan o'r strategaeth arbedion a bod peryg' yma o gymhlethu'r mater.
- (ii) Ei bod yn rhydd i unrhyw aelod ymaelodi â'r gymdeithas fel unigolyn.

Pleidleisiwyd ar y gwelliant ac fe ddisgynnodd.

Nodwyd y farn bod arfau niwclear wedi cadw heddwch yn Ewrop ers diwedd yr Ail Ryfel Byd a bod rhaid eu cael er mwyn bod yn aelod o NATO.

Cynigiwyd ac eiliwyd gwelliant i ychwanegu at y cynnig bod y Cyngor hwn yn ysgrifennu at bob cyngor sir yng Nghymru yn galw arnynt hwythau i gefnogi'r alwad i Lywodraeth San Steffan sgrapio'r prosiect Trident.

Yn ystod y drafodaeth ar y gwelliant, nodwyd:-

- (i) Bod arfau niwclear yn anfoesol ac y cefnogid y cynnig 100%.
- (ii) Bod y cynnig hwn ymysg y pwysicaf y bydd y Cyngor hwn yn ei drafod am nifer o resymau a bod arfau niwclear yn fygythiad i'r math o fyd y ceisir ei greu, sef byd lle mae yna gydweithrediad rhyngwladol a byd lle mae yna gydweithio ar draws ffiniau gwledydd a chymorth yn cael ei estyn o wledydd cyfoethog i'r gwledydd tlawd.
- (iii) Nad yw arfau niwclear wedi atal yr un o'r 250 o ryfeloedd sydd wedi bod ers yr Ail Ryfel Byd.

Cefnogodd cynigydd y cynnig gwreiddiol y gwelliant, gan ail-adrodd y cynnig fel y'i diwygiwyd, sef:-

“Rwyf yn galw ar y Cyngor hwn i gefnogi galwad i Lywodraeth San Steffan sgrapio'r prosiect Trident er mwyn sicrhau cymdeithas fwy teg trwy flaenoriaethu gwariant ar atal tlodi, gofal, addysg, iechyd a'r economi. Dylid hefyd ysgrifennu at bob cyngor sir trwy Gymru, yn galw arnynt hwythau, yn ogystal â Llywodraeth Cymru, i gefnogi'r alwad yn yr un modd.”

Nododd ymhellach fod 150 o wledydd wedi gwneud i ffwrdd ag unrhyw wariant ar arfau niwclear a mynegodd ei obaith fod hadyn wedi'i blannu yn y cyfarfod hwn ac y bydd yn tyfu trwy Gymru ac yn mynd yn ei flaen i Lundain.

Pleidleisiwyd ar y gwelliant ac fe gariodd.

PENDERFYNWYD derbyn y cynnig, fel y'i diwygiwyd.

- (C) Cyflwynwyd, er gwybodaeth, lythyr gan Derek Vaughan, ASE, mewn ymateb i rybudd o gynnyg y Cynghorydd Elin Walker Jones i'r cyfarfod diwethaf ynghylch y Bartneriaeth Fasnach a Buddsoddiad Trawsiwerydd (TTIP).

PENDERFYNWYD nodi'r llythyr.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00pm a daeth i ben am 5.05pm